17834

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

SL
332.11
CEN

1974

වර්ෂය සඳහා

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ
මුදල් මණ්ඩලය විසින් මුදල් ඇමති වෙත
ඉදිරිපත් කරනු ලබන

වාර්ෂික වාර්තාව

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

22466
LIBRARY
INFORMATION
CENTRE
Communications

1974

වර්ෂය සඳහා

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලය විසින්
මුදල් ඇමති වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලබන

වාර්ෂික වාර්තාව

මුදල් ඇමති, පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී,

ආචාර්ය එන්. එම්. පෙරේරා මහතා,

කොළඹ.

මහත්මය.ණෙනි,

මුදල් නීති පනතේ (422 වැනි පරිච්ඡේදය), 35 (1) වැනි වගන්තියේ විධිවිධානයන්ට අනුකූලව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලය විසින් 1974 වර්ෂය තුළ බැංකුවේ කටයුතු පිළිබඳව සම්පාදිත විසිපස්වැනි වාර්ෂික වාර්තාව මේ සමඟ ඉදිරිපත් කරමි.

මෙ වගට, ඔබෙ විශ්වාසී,

එච්. ඊ. තෙන්නකෝන්
අධිපති.

1975 අප්‍රියෙල් 30 වැනි දින,

කොළඹ,

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ දී ය.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

මුදල් මණ්ඩලය

(1974 දෙසැම්බර් 31 දින)

එච්. ඊ. තෙන්නකෝන්
අධිපති

සී. ඒ. කුරේ
මුදල් අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්

එච්. ඒ. ද එස්. ගුණසේකර
ක්‍රම සම්පාදන හා ආර්ථික කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්

එම්. රාජේන්ද්‍ර
පත්කළ සාමාජික

(1974 දෙසැම්බර් 31 වැනි දිනට සිටි ප්‍රධාන නිලධාරීන්)

ගාමණී කොරයා .... (මුදහරින ලද) නියෝජ්‍ය අධිපති

ඩබ්ලිව්. එම්. තිලකරත්න .... (මුදහරින ලද) නියෝජ්‍ය අධිපති

පී. වී. එම්. ප්‍රනාන්දු .... නියෝජ්‍ය අධිපති

එච්. එල්. ඩී. සෙල්වරත්නම් .... අධිපතිගේ සහකාර

ඒ. සී. පී. ගුණසේකර .... අධිපතිගේ සහකාර

ඩබ්ලිව්. රාසපුත්‍රම් .... අධිපතිගේ සහකාර

බැංකු කටයුතු හා ව්‍යවහාර මුදල් දෙපාර්තමේන්තුව:

ඒ. බණ්ඩාරනායක .... ප්‍රධාන ගණකාධිකාරී

බැංකු පරිපාලන දෙපාර්තමේන්තුව:

ඩී. එල්. කන්නන්ගර .... වැඩබලන අධ්‍යක්ෂ

සංවර්ධන මූල්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව:

ජේ. ජී. පී. ජයසුන්දර .... අධ්‍යක්ෂ

ආර්ථික පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුව:

එච්. එන්. එස්. කරුණාතිලක .... අධ්‍යක්ෂ

සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දෙපාර්තමේන්තුව:

සී. එච්. ප්‍රනාන්දු .... අධිකාරී

ආයතන දෙපාර්තමේන්තුව:

ඊ. එරමුදුගොල්ල .... අධ්‍යක්ෂ

විනිමය පාලන දෙපාර්තමේන්තුව:

කේ. කනගසබාපති .... පාලක

ඒ. ඩී. මෝටිමර් .... වැඩබලන අතිරේක පාලක

අභ්‍යන්තර විගණන දෙපාර්තමේන්තුව:

ටී. සච්චිතානන්දන් .... වැඩබලන අභ්‍යන්තර විගණක

රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුව:

ඩී. ආර් සිරිවර්ධන .... අධිකාරී

ලේකම් කාර්යාලය:

එල්. ඩබ්ලිව්. ඒ. වීරසේකර .... ලේකම්

විගණක
පී. එම්. ඩබ්ලිව්. විජේසූරිය
ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ ඔඩිටර් ජනරාල්

පටුන

ප්‍රස්ථාවනාව — පිටුව

I. 1974 ආර්ථික හැඩගැස්ම, ගැටළු සහ ප්‍රතිපත්ති — 1

1. හැඳින්වීම. — 1
2. ආර්ථික හැඩගැස්ම — 2
   - (අ) දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය 2
   - (ආ) මූල්‍ය කටයුතු හැඩගැස්ම 4
   - (ඇ) මිළ 7
   - (ඈ) ගෙවුම් ශේෂය 9
   - (ඉ) නිෂ්පාදනය 12

II. ආර්ථික හා මූල්‍ය උපනතීන්-1974 23

(අ) ජාතික නිෂ්පාදිතය සහ වියදම 23
- (1) හැඳින්වීම දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය 23
- (2) නිෂ්පාදන උපනතීන් 26
- (3) පවත්නා සාධක පිරිවැය මිළ අනුව දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය .. 28
- (4) ස්ථාවර (1959) සාධක පිරිවැය මිළ අනුව දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය 30
- (5) දළ ජාතික වියදම 31
- (6) දළ ස්ථාවර ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය 33

(ආ) දේශීය කෘෂිකර්මය 36
- (1) ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණය 36
- (2) කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනය 37
  - (අ) 1974 වී නිෂ්පාදනය 37
  - (ආ) අතිරේක ආහාර භෝග 42
- (3) ග්‍රාමීය බැංකු කටයුතු සහ ණය 43
  - (i) නව කෘෂිකාර්මික ණය ක්‍රමය 43
  - (ii) ග්‍රාමීය බැංකු 50
  - (iii) ලංකා බැංකුවේ ග්‍රාමීය ණය ක්‍රමය 52
  - (iv) ග්‍රාමීය ණය, සමස්ත වශයෙන් අගැයීම 53

(ඇ) කාර්මික නිෂ්පාදනය 57
- (1) හැඳින්වීම 57
- (2) නිෂ්පාදනය 57
- (3) ධාරිතාව උපයෝගි කිරීම 65
- (4) අගය එකතුව 65
- (5) කර්මාන්ත ව්‍යුහය 66
- (6) සේවා නියුක්තිය සහ වැටුප් 66
- (7) අමු ද්‍රව්‍ය භාවිතය 70
- (8) බල හා ඉන්ධන භාවිතය 72
- (9) කර්මාන්ත පිහිටීම 73

(ඈ) රාජ්‍ය ව්‍යවසාය .. . 76

1. පොදු කරුණු 76
2. කාර්මික සංස්ථා 78
3. රාජ්‍ය අංශයේ කර්මාන්ත 79

(අ) ආහාර, පාන වර්ග සහ දුම්කොළ 79
(ආ) රෙදිපිළි, ඇඳුම් පැළඳුම් සහ සම් කර්මාන්ත .. 82
(ඇ) දැව සහ දැව නිෂ්පාදිත 83
(ඈ) කඩදාසි හා කඩදාසි නිෂ්පාදිත මුද්‍රණ සහ ප්‍රකාශන .. 83
(ඉ) රසායනික ද්‍රව්‍ය, ඛනිජ තෙල්, රබර් සහ ප්ලාස්ටික් නිෂ්පාදිත 84
(ඊ) ලෝහමය නොවන ඛනිජ නිෂ්පාදිත (ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත හැර) 85
(උ) මූලික ලෝහ කර්මාන්ත 95
(ඌ) සකස් කළ ලෝහ නිෂ්පාදිත, යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ .. 95

4. වෙනත් රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් .. . 96
(අ) කෘෂිකර්මය, වන හා ධීවර 96
(ආ) ගමනාගමනය, ගබඩා කිරීම සහ පණිවුඩ හුවමාරුව .. 97
(ඇ) තොග හා සිල්ලර වෙළෙඳාම 104
(ඈ) විදුලි බලය, ගෑස් සහ ජලය 109
(ඉ) මූල්‍ය, රක්ෂණ, මූර්ත දේපොළ සහ ව්‍යාපාරික සේවා .. 109
(ඊ) අනෙකුත් සේවා 112

(ඉ) මූල්‍ය හා බැංකු කටයුතු සංවර්ධනය 115
1. මුදල් සැපයුම 115
2. වෙළෙඳ බැංකු කටයුතු ප්‍රධාන උපනතීන් 124
3. ඉතුරුම් සහ දිගුකාලීන ණය දෙන ආයතන 137
4. කුලිපිට මිළදී ගැනීමේ සමාගම් 140
5. මහ බැංකු කටයුතු 140

(ඊ) කාලීන නියැදි සමීක්ෂණ 143

(උ) රාජ්‍ය මූල්‍ය 145
1. හැඳින්වීම 145
2. ආදායම 155
3. වියදම 161
4. හිඟය හා එය පියවීම 167
5. ශුද්ධ ආහාර සහනාධාරය 173
6. අමාත්‍යාංශවල ඌන වියදම් 177
7. අත්තිකාරම් ගිණුම් 181
8. රාජ්‍ය ණය 182
9. අර්ධ රාජ්‍ය ආයතන විසින් ණය ගැනීම් 198
10. 1975 අයවැය 199
11. වෙනත් රාජ්‍ය මූල්‍ය පිලියම් 208

(ඌ) ගෙවුම් ශේෂය හා විදේශ වත්කම් 214

(අ) සවිස්තරාත්මක උපනතීන් 215

I. වෙළඳ භාණ්ඩ ගිණුම

1. අපනයන (අ) වැවිලි අංශය 219

(ආ) වෙනත් අපනයන .. 219

2. ආනයන (අ) සාමාන්‍ය තත්වය 220

(ආ) ඛනිජ තෙල් පිළිබඳ තත්වය .. 220

II. සේවා සහ සංක්‍රාමයන් 221

(අ) වරාය, ප්‍රවාහණ, සහ රක්ෂණ 222

(ආ) සංචාරක සේවය 222

(ඇ) ආයෝජන ආදායම් 223

(ඈ) නිල සංක්‍රාමයන් 223

III. හිඟය පියවීම 223

(අ) විනිමය අනුපාත ක්‍රමය 227

(ආ) විදේශ වත්කම් 228

(ඇ) විදේශ ණය සහ ණය සේවාකරණයන් .. 228

(ඈ) පරිවර්ත රුපියල් ගිණුම් ක්‍රමය .. 230

(එ) මිළ සහ වැටුප් 232

1. මිළ 232

(අ) කොළඹ පාරිභෝගික මිළ දර්ශකය 232

(ආ) කොළඹ පාරිභෝගික මිළ දර්ශකයෙන් බාහිර මිළ ගණන් 235

(ඇ) දේශීය වශයෙන් නිෂ්පාදිත භාණ්ඩයන්ගේ තොග මිළ 237

2. වැටුප් 242

(ඒ) සේවා නියුක්තිය සහ කම්කරු සම්බන්ධතා 245

1. රැකීරක්ෂා කාර්යාල මගින් රැකියා ලබා දෙනු ලැබූ සංඛ්‍යාව 245
2. රාජ්‍ය අංශයේ සේවා නියුක්තිය 245
3. රැකියා සඳහා ලියාපදිංචි වූවන් 248
4. කම්කරු සම්බන්ධතා 249

(ඔ) ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳාම 250

1. වෙළෙඳ ශේෂය 250
2. අපනයන 253
3. ආනයන 278
4. ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත 285
5. වෙළෙඳ රටාව 287
6. වෙළෙඳ සහ ගෙවීම් ගිවිසුම් 292
7. නැව් ගාස්තු සහ අධි ගාස්තු 297
8. භාණ්ඩ ආධාර 300

III. මහ බැංකුවේ කටයුතු සහ ගිණුම් 301

IV. කාර්ය මණ්ඩල පුවත් 305

පළමුවැනි පරිශිෂ්ඨය

ශ්‍රී ලංකාවේ, ජාතික රාජ්‍ය සභාව විසින් 1974 දී පනවන ලද, ප්‍රධාන නීතිවලින් උපුටාගත්, මහ බැංකුවේ සහ බැංකු ආයතන කටයුතු හා ගණුදෙනුවලට අදාල කොටස්. I - LXXIV

දෙවැනි පරිශිෂ්ඨය

1973 මුදල් මණ්ඩලය විසින් සකස් කර ගන්නා ලද ප්‍රධාන පාලන විධිවිධාන I - XXV

තෙවැනි පරිශිෂ්ටය - සංඛ්‍යා සටහන්

ජාතික නිෂ්පාදිතය සහ වියදම	සංඛ්‍යා සටහන
නිෂ්පාදිතය සහ වියදම් පිළිබඳ සාරාංශ දර්ශක	1
ප්‍රධාන කෘෂිකාර්මික බෝග - වගාකළ බිම් ප්‍රමාණය ..	2
ප්‍රධාන කෘෂිකාර්මික බෝගවල නිමැයුම් ප්‍රමාණය ..	3
දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය - පවත්නා සාධක මිල අනුව ..	4
දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය (1959) ස්ථාවර සාධක වියදම් මිල අනුව ..	5
මූර්ත ජාතික ආදයම	6
දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය - පවත්නා වෙළෙඳ මිළ අනුව ..	7
දළ ජාතික වියදම - පවත්නා වෙළෙඳ මිල අනුව ..	8
දළ ජාතික නිෂ්පාදිත වියදම - පවත්නා මිල අනුව ..	9
පෞද්ගලික පාරිභෝජන වියදම් සැකසුම - පවත්නා වෙළෙඳ මිල අනුව	10
දළ දේශීය වියදම සහ පවත්නා සම්පත් මාර්ග ..	11
සම්පත් සහ ඒවා උපයෝගි කර ගැනීම - පවත්නා වෙළෙඳ මිල අනුව	12
දළ දේශීය වියදමට අඩංගු සෘජු ආනයන	13

මුදල් හා බැංකු ගනුදෙනු	
මුදල් සැපයුම	14
මුදල් සැපයුම වෙනස්වීමේ හේතු	15
මහ බැංකුවේ මුදල් නිකුතුව	16
වෙළෙඳ බැංකුවල වත්කම් හා වගකීම් (වත්කම්) ..	17 (1)
වෙළෙඳ බැංකුවල වත්කම් හා වගකීම් (වගකීම්) ..	17 (2)
මහ බැංකුවේ වත්කම් හා වගකීම් (වත්කම්) ..	18 (1)
මහ බැංකුවේ වත්කම් හා වගකීම් (වගකීම්) ..	18 (2)
1972 දෙසැම්බර් 31 වැනි දිනට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ගිණුම් ..	19
මුදල් පොලී අනුපාතිකයන්	20

17834

සංඛ්‍යා සටහන

බැංකු නිෂ්කාෂණ 21
වෙළෙඳ බැංකුවල සංචිත තත්වය 22
බැංකු හර සහ තැන්පතු පිරිවැටුම් 23
මහ බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය මිලයට ගැනීම හා විකිණීම .. 24
ඉතුරුම් ආයතනයන්ගේ තැන්පතු අනුපාතිකයන් .. 25
දීර්ඝ කාලීන ණය ආයතනයන්ගේ ණයදීමේ අනුපාතිකයන් .. 26
ලංකා සංවර්ධන මූල්‍ය සමායතනය – මුදල් ගනුදෙනු .. 27
රජයේ උකස් බැංකුව – දෙන ලද, බේරන ලද හා නොබේරන ලද ණය 28
කෘෂිකාර්මික හා කාර්මික ණය ණය සංස්ථාව – දෙන ලද,
බේරන ලද හා නොබේරූ ණය 29
ඉතුරුම් තැන්පතු ස්ථාවර තැන්පතු සහ ඉතිරි කිරීමේ සහතික පත් .. 30

රාජ්‍ය මූල්‍ය

රජයේ ශුද්ධ අයවැය අතිරික්තය/හිඟය (—) .. 31
රජයේ ශුද්ධ මූල්‍ය අතිරික්තය හෝ හිඟය (—) .. 32
ශ්‍රී ලංකාණ්ඩුවේ ආදයම සහ වියදම 33
ශ්‍රී ලංකාණ්ඩුවේ ආදයම 34
ශ්‍රී ලංකාණ්ඩුවේ සම්මත වියදම 35
ශ්‍රී ලංකාණ්ඩුවේ ලැබීම් හා ගෙවීම් 36
ශ්‍රී ලංකාණ්ඩුවේ ලැබීම් හා ගෙවීම් 36 (2)
ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා මුදල් ලැබෙන මූලයන් .. 37
රාජ්‍ය ණය සැකසුම 38
රාජ්‍ය ණය අයිතිය 39
තෝරාගත් රජයේ සුරැකුම්පත් – මිල හා පලදාව .. 40
රුපියල් ණය දයකත්වයන්හි වර්ගීකරණය 1974 .. 41
භාණ්ඩාගාර බිල්පත් 42
රජයේ විදේශ ආධාර ප්‍රතිපාර්ශ්වීය අරමුදල .. 43 ✗

විදේශීය මුදල් පරිහරණය

1972-74 සඳහා ගෙවුම් ශේෂය 44
1974 සඳහා ගෙවුම් ශේෂය (කාර්තු වශයෙන්) .. 45
1974 සඳහා ගෙවුම් ශේෂය (ප්‍රදේශ හා මුදල් කලාප වශයෙන්) .. 46
1957-74 සඳහා ගෙවුම් ශේෂය 47
ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය වත්කම් 48

විදේශීය වෙළඳම

මහ බැංකුවේ වෙළඳ මිළ දර්ශක (1967=100) අපනයන .. 49
මහ බැංකුවේ වෙළඳ මිළ දර්ශක (1967=100) ආනයන .. 50
මහ බැංකුවේ වෙළඳ මිළ දර්ශක (1967=100) වටිනාකම .. 51
වෙළෙඳ භාණ්ඩ පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකාව විසින් පවත්වා ගත් ජාත්‍යන්තර
වෙළඳාම – වෙළඳ කාණ්ඩ, වෙළඳ සමූහ සහ තෝරාගත් ප්‍රධාන වෙළඳ
කොටස් කරුවන් අනුව 52

මිල හා වැටුප් | සංඛ්‍යා සටහන

කොළඹ නගරයේ – ජීවන වියදම් දර්ශක අංක	..	53
තෝරාගත් අපනයන භාණ්ඩයන්ගේ කොළඹ වෙළෙඳ මිල	..	54
තෝරාගත් අපනයන භාණ්ඩයන්ගේ නැ. වි. ස. මිල	..	55
රුපියල් සමාගම් කොටස් මිල දර්ශක (1952=100)	..	56
රජයේ සුරකුම් පත්, ණයකර සහ වරණීය කොටස් මිල දර්ශක (1952=100)		57
පඩිපාලක සභා කර්මාන්තයන්හි කම්කරුවන්ගේ අවම වැටුප් ප්‍රමාණයන්		58
රජයේ සේවකයන්ගේ වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශක (1952=100)	..	59
නැව් ගාස්තු අනුපාතික දර්ශකයන් – අපනයන	..	60
රැකීරක්ෂා කාර්යාලයන්හි රැකීරක්ෂා සඳහා ලියා පදිංචි වූවෝ	..	61
නව කෘෂිකාර්මික ණය ක්‍රමය ..	..	62
අතිරේක ආහාර භෝග උක් සහ කපු වගාව සඳහා ණය, දිස්ත්‍රික්ක අනුව ඉදිරිපත් කිරීම 1973/74		63
ග්‍රාමීය බැංකු තැන්පතු සහ අත්තිකාරම් පිළිබඳ දිස්ත්‍රික්ක අනුව වර්ගීකරණය		64
කෘෂි සේවා මධ්‍යස්ථානවල පිහිටි ලංකා බැංකු උප කාර්යාලවල ජංගම ගිණුම්, තැන්පතු සහ අත්තිකාරම් පිළිබඳ දිස්ත්‍රික්ක අනුව වර්ගීකරණය	..	65

සිව්වැනි පරිශිෂ්ටය – රූප සටහන් | සටහන්

දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය – පවත්නා සාධක වියදම් මිල අනුව		1
දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය – ස්ථාවර(1959) සාධක වියදම් මිල අනුව		2
කාර්මික සමාරම්භය අනුව දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය – පවත්නා සාධක වියදම් මිල අනුව ..	..	3
දළ ජාතික වියදම – පවත්නා වෙළඳ මිල අනුව	..	4
ප්‍රධාන කෘෂිභෝග නිෂ්පාදනය ..	..	5
මුදල් සැපයුම ..	..	6
මුදල් සැපයුම් මාර්ග ..	..	7
ඉතුරුම් තැන්පතු සහ ඉතුරුම් සහතික පත්		8
ආණ්ඩුවේ ආදායම සහ වියදම ..	..	9
රජයේ ශුද්ධ මුදල් අතිරික්තය හෝ හිඟය ..	..	10
රාජ්‍ය ණයෙහි සංයුතිය (දළ හා ශුද්ධ වශයෙන්)	..	11
රාජ්‍ය ණය අයිතිය ..	..	12
ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය වත්කම් ..	..	13
වෙළඳ භාණ්ඩ අපනයන සහ ආනයන ..	..	14
අපනයන සහ ආනයන වටිනාකම – භාණ්ඩ ගණ වශයෙන්	..	15
වෙළඳ ශේෂය – කලාපීය ගණ අනුව ..	..	16
අපනයන මිල ..	..	17
ආනයන මිල ..	..	18
විදේශීය වෙළඳ අනුපාතය ..	..	19
කොළඹ පාරිභෝගිකයන්ගේ මිල දර්ශකය ..	..	20
කොළඹ පාරිභෝගිකයන්ගේ මිල දර්ශකය – ආංශික ගණ අනුව	..	21
වැටුප් ප්‍රමාණ දර්ශක අංක ..	..	22
රුපියල් සමාගම් වල කොටස් මිල දර්ශක ..	..	23

ප්‍රස්ථාවනාව

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලයෙහි විසිපස් වැනි වාර්ෂික වාර්තාව වන මෙය නිකුත් කර ඇත්තේ, මුදල් නීති පනතේ (422 වැනි පරිච්ඡේදය) 35 වැනි වගන්තියට අනුකූලවය.

බැංකුවේ මුදල් වර්ෂය ලිත් වර්ෂය වේ. මෙහි පහත එන වාර්තාව මූලික වශයෙන් 1974 වර්ෂය සම්බන්ධයෙනි.